

coll. die Heerde; auch bes. das zum Opfer dienende Kleinvieh (= झन Ziegenbock H. 1273. an. 2, 550. MED. c. 9), manchmal Thier (AK. 2, 5, 14. TRIK. 3, 3, 428. H. 1216. H. an. MED.) überh. Oesters wird der Mensch in der Bez. des mit ihm lebenden Haus- und Opferthiers mitbefasst. त्विमे पञ्च पशवो विभक्ता गावो अश्वः पुरुषा अज्ञावयः AV. 11, 2, 9. AIT. BR. 2, 3. ÇAT. BR. 1, 2, 3, 6. fgg. KHAND. UP. 2, 6, 1. पुरुषो हि प्रथमः पशूनाम् ÇAT. BR. 6, 2, 1, 18. सोमो अम्मन्धं द्विपदे चतुष्पदे च पशवे । अन्नमीवा इषस्करत् RV. 3, 62, 14. य ईर्षो पशुपतिः पशूनां चतुष्पदामृत यो द्विपदाम् AV. 2, 34, 1. देवो वाचमन्नयत् देवास्तो विश्वत्रयाः पशवो वदन्ति (Thiere und Menschen) RV. 8, 89, 11. अश्वयं पशुमुत गव्यम् 5, 61, 5. 30, 15. 8, 34, 16. यूवेव पशुः 5, 31, 1. 4, 2, 18. भूरि पशुः 3, 54, 15. AV. 7, 14, 3. पशू नः सोम रत्सि पुरुत्र विष्टितं जगत् RV. 10, 23, 6. त्वां यदग्रे पशवः समासन्ति 3, 9, 7. नष्टं पशुम् 1, 23, 23. यो धीता मानुषाणां पशो गा इव रन्ति 8, 41, 1. पश्वेव चित्रा 10, 106, 3. सर्वो वै तत्र जीवति गौरश्वः पुरुषः पशुः AV. 8, 2, 25, 7, 11. 2, 26, 3. 4, 22, 4. 9, 7, 26. गोभिरश्वः प्रजायां पशुभिर्गृह्णन्ति 7, 81, 4. एषा त्वचा पुरुषे स वभूवानमाः सर्वे पशवो ये अन्त्ये 12, 3, 51. पुरुषान्पशूश्च 3, 28, 5. 11, 1, 17. 12, 4, 2. Dem Hausthier werden die Heerden des Wilds an die Seite gesetzt: ग्राम्याः und घ्राण्याः (वन्याः) पशवः RV. 10, 90, 8. AV. 2, 34, 4. 3, 31, 3. 11, 2, 24. M. 10, 48. 89. Wolf, Tiger, Löwe an ihrer Spitze ÇAT. BR. 12, 7, 1, 8. 2, 8. Neben den fünf Arten der Hausthiere (s. am Anf.) werden auch sieben genannt; nämlich zu jenen noch Maulthier und Esel (MBH. 6, 165. fgg.) oder Kameel und Hund, Comm. AV. 3, 10, 6. ÇAT. BR. 3, 8, 2, 16. 9, 3, 1, 20. PANĀV. BR. 10, 2, 7. MBH. 3, 10664. जगता वै पशवः ÇAT. BR. 12, 8, 3, 13. पौल्लाः 5, 2, 5, 6. अस्तमिते पशवो वध्यन्ते अघ्नत्येकान्यथगोष्ठमेक उपसमायन्ति 11, 8, 3, 2. ÂÇV. GRHJ. 1, 11. यदा वै पशुर्निर्देशो भवत्यथ स मेद्यो भवति AIT. BR. 7, 14. पशूनां पतिः (vgl. पशुपतिः ÇAT. BR. 1, 7, 3, 8. VS. 16, 17. प्रजापतिर्हि वैश्याय सृष्ट्वा परिदे पशून् M. 9, 327. पशूनां परिवर्धनम् 331. पशुवृद्धिकरी (भूमि) 7, 212. पशूनां रत्नणम् 1, 90. 8, 410. पशु. गो. अश्व 8, 98. यज्ञार्थं पशवः सृष्टाः स्वयमेव स्वयंभवा 5, 39. लुद्रकाणां पशूनाम् 8, 297. मक्ता 324. देव 242. नरं वा — अन्नयस्व पशुम् als Opferthier R. 1, 61, 8. BUĀG. P. 9, 7, 19. पुरुष 0, न 0 ein Mensch als Opferthier 5, 9, 13. 26, 31. द्विपशु mit zwei Opferthieren verbunden ÂÇV. ÇR. 12, 7. त्रि 0 KĀTJ. ÇR. 15, 10, 1. पञ्च 0 16, 3, 25. एकपशुक ein Opferthier habend: देवता ÂÇV. ÇR. 3, 6. पुरुषपशोश्च पशोश्च को विशेषः ein Vieh von Mensch Spr. 304. द्विचरणपशूनां नितिभुजाम् 813. पशुर्वध्यताम् verächtlich von einem Menschen RĀĀ-TAR. 3. 333. घृत 0, पिष्ट 0 M. 5, 37. — Esel TRIK. 2, 9, 27. — b) ein Vieh in heiligen Sachen so v. a. ein Uneingeweihter Verz. d. Oxf. H. 91, b, 21. — c) ein Diener Çiva's TRIK. (lies प्रमथ st. प्रथम). H. an. MED. (= देव). — d) bei den Māheçvara und Pācupata die Seele COLEBR. Misc. Ess. I, 407. die göttliche Allseele DHAR. bei WILS. — e) Ficus glomerata Roxb. ÇABDAĀ. bei WILS. — 2) n. oxyt. und parox. = masc. Vieh: यद्गृषिणो यवमन्ति न पुष्टं पशु मन्त्यते wenn ein Hirsch Jemandes Getraide abweidet, so meint er nicht, dass sein Vieh davon fett geworden sei, VS. 23, 30. लोधि नयन्ति पशु मन्थमनाः etwa ein Stück Vieh (in verächtlichem Sinne) RV. 3, 53, 28. Nir. 4, 14. Man besachte, dass die neutrale Form beide Male vor म und zwar vor मन् erscheint.

2. पशु indecl. गाṇा चादि zu P. 1, 4, 57. sieh (दर्शने) MED. c. 9. DHAR.

bei UÉGVAL. zu UNĀDIS. 1, 28. Wenn die angegebene Bedeutung sicher stände, dann müsste das Wort mit 1. पशु in Verbindung gebracht werden; im andern Falle könnten die u. पशु 2. aufgeführten Beispiele zur Annahme einer Partikel पशु Anlass gegeben haben.

पशुकर्मन् (प 0 + क 0) n. 1) Thieropferhandlung ÂÇV. ÇR. 3, 17. ÇĀNH. ÇR. 6, 11, 17. 8, 1, 9. 7, 21. — 2) Begattung Schol. zu ÇAT. BR. 1173. 17. — Vgl. पशुक्रिया.

पशुकल्प (प 0 + क 0) m. Ritual des Thieropfers ÂÇV. GRHJ. 1, 11. 2. 4. पशुका (von पशु) f. ein kleines Thier WILS.

पशुकाम (प 0 + का 0) adj. Viehbesitz wünschend AIT. BR. 1, 5. 2. 3. 3, 7. TS. 2, 5, 10, 2. TBH. 2, 1, 3, 2. ÇAT. BR. 4, 1, 1, 16.

पशुक्रिया (प 0 + क्रि 0) f. 1) Thieropferhandlung, Thieropfer: तिवो नवम्यो पूतां तं प्राप्स्यसे स (कुल्लः) पशुक्रियाम् HARIV. 3264. — 2) Begattung H. 537. — Vgl. पशुकर्मन्.

पशुगायत्री (प 0 + गा 0) f. ein der Gājatri nachgebildeter Spruch (पशुपाशाय विभक्ते शिरश्छेदय धीमहि तन्नः पशुः प्रचोदयात्), der dem zum Opfer bestimmten Thier in's Ohr geraunt wird, ÇKDR. nach dem DURGOTSAVAPRAJOGA.

पशुघ्न (प 0 + घ्न) adj. Vieh tödtend M. 5, 38. f. ई PĀR. GRHJ. 1, 11.

पशुचर्या (प 0 + च 0) f. das Treiben des Viehes, insbes. die Begattung: ये त्विह व व्यलीपतयः — त्यक्तलज्जाः पशुचर्या चरन्ति BUĀG. P. 5, 26, 23.

पशुचित् (प 0 + चित्) adj. aus Vieh geschichtet: इष्टकचिदा अन्त्यो ऽग्निः पशुचिदन्यः TS. 1, 3, 8, 2.

पशुतल्व so v. a. पशुकल्प ÂÇV. ÇR. 3, 6. KĀTJ. ÇR. 5, 11, 19. ÇĀNH. ÇR. 9, 27, 3.

पशुतस् (von पशु) adv. in der Bed. des ablat. SHADY. BR. 2, 9.

पशुता (wie eben) f. der Zustand des Viehes, das Viehsein M. 3, 104. 5, 35. der Zustand eines Opferthiers, das Opferthier-Sein: पशुतामप्युपागतः MBH. 13, 186. Spr. 1002.

पशुतृप् (प 0 + तृप्) adj. an den Heerden sich gütlich thuend d. h. dort zugreifend: तापु RV. 7, 86, 5.

पशुत्व (von पशु) n. das Viehsein, Viehheit, Bestialität RĀĀ-TAR. 3, 334. पशुत्वमनयोनीव्याप्यनीयते PRAB. 59, 11. der Zustand eines Opferthiers, das Opferthier-Sein: नरं लक्षणासंपूर्णं पशुत्वे विनियोजितम् R. GORR. 1, 63, 7. 64, 11.

पशुद (प 0 + 1. द) 1) adj. Vieh schenkend. — 2) f. मा N. pr. einer der Mütter im Gefolge des Skanda MBH. 9, 2946.

पशुदा (प 0 + 2. दा) adj. Vieh schenkend KAUC. 72.

पशुदेवत (प 0 + देवता) adj. dessen Gottheit (d. h. Gegenstand der Anrufung) das Vieh ist, von einem Spruch oder einer Cerimonie ÂÇV. GRHJ. 2, 4.

पशुदेवता (wie eben) f. die Gottheit des Opferthiers d. h. diejenige, welcher die Darbringung gilt, ÂÇV. ÇR. 3, 1. 4. ÇĀNH. ÇR. 5, 15, 8. KĀTJ. ÇR. 6, 7, 16. 9, 13.

पशुधर्म (प 0 + ध 0) m. die beim Vieh übliche Art und Weise d. i. sowohl die Art, wie man mit dem Vieh verfährt, als auch die Art, wie das Vieh verfährt: किं वा पशुधर्मेण व्यापद्यामि PANĀT. 34, 16 (ed. orn. 30, 20). अथ (die Wiederverheirathung einer Wittwe) द्वित्रिर्हि विद्वद्भिः